

הגדת העצמאות לחג החירות

ערכו: אלה אלכסנדרי ומיכל קירזנר-אפלבויים

עיצוב: נגה אפלבויים

מבוסס על רעיון של ישראל חר"ג

הגדת העצמאות לחג החירות

בארץ ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית, הדתית והמדינית, בה חי חיי קוממיות ממלכתית,

בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל-אנושיים והוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצחי.

מההגדה:

סְבָרֵי מֶרְנָן וְרַבְנָנוּ וְרַבּוֹתֵינוּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עַם וְרוֹמַמְנוּ מִכָּל לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וְתִתֵּן

לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (בְּשִׁבְתְּךָ: שְׁבֻתוֹת לְמִנוּחָה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה, חֲגִים וְזְמַנִּים לְשִׂשׁוֹן, אֶת יוֹם

הַשְּׁבֻת הַזֶּה וְאֶת יוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, זְמַן חֲרוּתֵנוּ (בְּאַהֲבָה), מִקְרָא קִדְּשׁ, זְכָר לִיצִיאַת מִצְרָיִם. כִּי

בָּנוּ בְּחִרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים, (וְשִׁבְתָּ) וּמוֹעֲדֵי קִדְּשֶׁךָ (בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן), בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן

הַנְּחֻלָּתָנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מִקְדָּשׁ (הַשְּׁבֻת וְ)שְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֲחַיְנוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזְמַן הַזֶּה.

שׁוֹתָה רַב כּוֹס הַיַּיִן בְּהַסְבָּה.

וירחץ

נוֹטְלִין אֶת הַיַּדִּים וְאִין מְבָרְכִין "עַל נְטִילַת יָדַיִם."

כרפס

טוֹבְלִין כְּרֶפֶס פְּחוֹת מְכֻזָּית בְּמֵי מֶלַח, וּמְבָרְכִין:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה.

יחץ

בְּעַל הַבַּיִת יִבְצַע אֶת הַמִּצְוָה הָאֲמֻצָּעִית לְשִׁתִּים וּמִצְפִּין אֶת הַחֲצֵי הַגְּדוֹל לְאַפִּיקוֹמֵן.

מגיד

מְגַלֶּה אֶת הַמִּצְוֹת, מְגַבֶּיֶה אֶת הַקַּעֲרָה וְאוֹמֵר בְּקוֹל רָם:

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין ייתי ויכל, כל דצריך ייתי ויפסח.

השתא חכא, לשנה הבאה בארעא דישׂראל. השתא עבדי, לשנה הבאה בני חורין.

לאחר שהוגלה העם מארצו בכוח הזרוע, שמר לה אמונים בכל ארצות פזוריו, ולא חדל מתפילה ומתקווה

לשוב לארצו ולחדש בתוכה את חירותו המדינית.

מתוך קשר היסטורי ומסורתי זה חתרו היהודים בכל דור לשוב ולהיאחז במולדתם העתיקה; ובדורות

האחרונים שבו לארצם בהמונים, וחלוצים, מעפילים ומגינים הפריחו נשמות, החיו שפתם העברית, בנו

כפרים וערים, והקימו יישוב גדל והולך השליט על משקו ותרבותו, שוחר שלום ומגן על עצמו, מביא ברכת

הקדמה לכל תושבי הארץ ונושא נפשו לעצמאות ממלכתית.

בשנת תרנ"ז (1897) נתכנס הקונגרס הציוני לקול קריאתו של הוגה הזון המדינה היהודית תיאודור הרצל

והכריז על זכות העם היהודי לתקומה לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בהצהרת בלפור מיום ב' בנובמבר 1917 ואושרה במנדט מטעם חבר הלאומים, אשר נתן

במיוחד תוקף בין-לאומי לקשר ההיסטורי שבין העם היהודי לבין ארץ ישראל ולזכות העם היהודי להקים

מחדש את ביתו הלאומי.

אל בני עקרונות צומדת מלידת הצמאות של מדינת ישראל - היא המסמך המכונן

את דרכה של המדינה, את ארכיה ואת עקרונותיה:

- *מדינה יהודית - ברוח הנביאים ומית לעם היהודי*
 - *מדינה דמוקרטית - לאנרכיה היהודית ושאינת יהודים - האמנה אל*
- עקרונות דמוקרטיים של עווין של חירות*

צמאות ישראל כעם חופשי במדינה דמוקרטית היא נס מדיני ופוליטי וניסוי סוציולוגי

בקנה מידה צולמי.

מההגדה:

מסיר הקערה מעל השלחן, מוזגין כוס שני וכאן הבן או אחד מן המסבים שואל:

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות-

שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה - כלו מצה?

שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, - הלילה הזה מרור?

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת, - הלילה הזה שתי פעמים?

שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין, - הלילה הזה כלנו מסבין?

מניח את הקערה על השלחן. המצות תהיינה מגולות בשעת אמירת ההגדה.

הרהורי ליל הסדר, מה נשתנה, שאלנו

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות.

ורבנו גדלנו ולא נשאל עוד ואחדים

ממשיכים לשאל במשך כל חייהם, כמו ששואלים

מה שלומך או, מה השעה וממשיכים ללכת

בלי לשמע תשובה. מה נשתנה כל לילה

כמו שעון מעורר שתקתוקו מרגיע ומרדים

מה נשתנה, הכל ישתנה. השנוי הוא האלהים.

יהודה עמיחי

מההגדה:

עבדים היינו לפרעה במצרים, ויוציאנו יי אלהינו משם בגד חזקה ובזרוע נטויה. ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים. ואפילו כלנו חכמים, כלנו נבונים, כלנו זקנים, כלנו יודעים את התורה, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח.

ומה השתנה לך מה השתנה?
אני השתניתי לי השנה
ובכל הלילות בכל הלילות
שאלתי רק ארבע קושיות
הלילה הזה יש לי עוד שאלה
עד מתי יימשך מעגל האימה
רודף הוא נרדף מכה הוא מוכה
מתי ייגמר הטירוף הזה
ומה השתנה לך מה השתנה?
אני השתניתי לי השנה
הייתי פעם כבש וגדי שליו
היום אני נמר וזאב טורף
הייתי כבר יונה והייתי צבי
היום איני יודעת מי אני

חווה אלברשטיין

מההגדה:

כַּנְגֵד אַרְבַּעָה בָּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה. אֶחָד חָכֵם, וְאֶחָד רָשָׁע, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שֹׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְשֵׂאוֹל.
חָכֵם מָה הוּא אוֹמֵר? מַה הַעֲדוֹת וְהַחֲקִים וְהַמְשֻׁפָּטִים אֲשֶׁר צָנָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם? וְאֵף אֶתָּה אָמַר לוֹ
כַּהֲלֹכוֹת הַפֶּסַח: אֵין מִפְטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אֶפְיקוֹמָן.

רָשָׁע מָה הוּא אוֹמֵר? מַה הַעֲבָדָה הַזֹּאת לָכֶם? לָכֶם - וְלֹא לוֹ. וּלְפִי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכָּלל כִּפָּר
בַּעֲקָר. וְאֵף אֶתָּה הִקְהָה אֶת שְׁנֵי וְאָמַר לוֹ: בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצִאתִי מִמִּצְרָיִם. לִי - וְלֹא לוֹ. אֵילוֹ
הָיָה שָׁם, לֹא הָיָה נִגְאָל.

תָּם מָה הוּא אוֹמֵר? מַה זֹאת? וְאֶמְרָתְ אֱלֹיו: בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרָיִם, מִבֵּית עַבְדִּים.
וְשֹׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְשֵׂאוֹל - אֶת פֶּתַח לוֹ, שֶׁנִּגְאָמַר: וְהַגְדַת לְבָנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי
בְּצִאתִי מִמִּצְרָיִם.

כַּנְגֵד אַרְבַּעָה בָּנִים דְּבָרָה

תורה, אחד חכם, אחד רשע, אחד תם, ואחד

שלא יודע לשאל. אבל לא מדבר שם

על אחד טוב ולא על אחד אוהב.

וזו שאלה שאין לה תשובה ואם תהיה לה תשובה

לא ארצה לדעת.

יהודה עמיחי

השוואה שנתחוללה על עם ישראל בזמן האחרון, בה הוכרעו לטבח מיליונים יהודים באירופה, הוכיחה מחדש בעליל את ההכרח בפתרון בעיית העם היהודי מחוסר המולדת והעצמאות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל, אשר תפתח לרווחה את שערי המולדת לכל יהודי ותעניק לעם היהודי מעמד של אומה שוות זכויות בתוך משפחת העמים.

שארית הפלטה שניצלה מהטבח הנאצי האיום באירופה ויהודי ארצות אחרות לא חדלו להעפיל לארץ ישראל, על אף כל קושי, מניעה וסכנה, ולא פסקו לתבוע את זכותם לחיי כבוד, חירות ועמל ישרים במולדת עמם.

במלחמת העולם השנייה תרם היישוב העברי בארץ את מלוא חלקו למאבק האומות השוחרות חירות ושלוש נגד כוחות הרשע הנאצי, ובדם חייליו ובמאמצו המלחמתי קנה לו את הזכות להימנות עם העמים מייסדי ברית האומות המאוחדות.

מכסה את המצות ומגביה את הכוס.

והיא שעמדה לאבותינו ולנו! שלא אחד בלבד עמד עלינו לבלותנו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לבלותנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

יניח הכוס מידו ויגלה את המצות.

ויוצאנו יי ממצרים ביד חזקה ובזרע נטויה, ובמרא גדל, ובאותות ובמפתים.

ויוצאנו יי ממצרים - לא על ידי מלאך, ולא על ידי שרף, ולא על ידי שליח, אלא הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, שנאמר: ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה, והפיתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה, ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים. אני יי; ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה - אני ולא מלאך, והפיתי כל בכור בארץ מצרים - אני ולא שרף, ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים - אני ולא השליח, אני יי - אני הוא ולא אחר.

ביד חזקה - זו הדבר, כמה שנאמר: הנה נד יי הונה במקנך אשר בשדה, בסוסים, בחמרים, בגמלים, בבקר ובצאן, דבר כבוד מאד.

ובזרע נטויה - זו החרב, כמה שנאמר: וחרבו שלופה בידו, נטויה על ירושלים. ובמרא גדל - זו גלוי שכינה, כמה שנאמר: או הנסה אלהים לבא לקחת לו גוי מקרב גוי במסות באתות ובמופתים, ובמלחמה וביד חזקה ובזרע נטויה, ובמוראים גדלים, ככל אשר עשה לכם יי אלהיכם במצרים לעיניך. ובאותות - זה המטה, כמה שנאמר: ואת המטה הזה תקח בידך, אשר תעשה בו את האותות.

נוהגין להטיף טפה מן הכוס באמירת 'דם', 'ואש', 'ותימרות עשן', 'עשר המכות', 'דצ"ד', 'עד"ש', 'באח"ב', ביחד ט"ו פעם.

ובמפתים - זה הדם, כמה שנאמר: ונתתי מופתים בשמים ובארץ, דם ואש ותימרות עשן.

דבר אחר: ביד חזקה - שמים, ובזרע נטויה - שמים, ובמרא גדל - שמים, ובאותות - שמים, ובמפתים - שמים. אלו עשר מכות שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצרים, ואלו הן:

דם, צפרדע, כנים, ערוב, דבר, שחיו, ברד, ארבה, חשך, מפת בכורות. רבי יהודה היה נוהג לתנו בהם סמנים: דצ"ד עד"ש באח"ב.

רַעַמְסָס, עִיר פְּלָאִים וְקָסָם,

עִיר לֹא יוֹדַעַת מַחְסוֹר.

בְּךָ יִזְרִים רַק חַיִּים וְחֶסֶד

לְבָךְ – הֵלֵא הוּא הַיְאוֹר.

לוֹ פְתַחַת אֶת אֲזַנְךָ לְשִׁמְעַ

אֶת הַקּוֹל מִן הַסֵּנֶה הַבוֹעֵר–

אִז יִכְלַת מִתְחַלֶּה לְמַנְעַ

אֶת בּוֹאוֹ שֶׁל הַסּוּף הַמְצַעֵר.

אֶךְ עֲבַתָּה קְלַפְתָּךְ, כְּתַנִּין הִיא

וְאֵף צְלִיל לֹא חָדַר בָּהּ עַד כֹּה

כִּי קוֹרֵאת: רַק אֲנִי עֹשִׂיתִינִי

לִי הַכֹּל וְאֲנִי הַמְקוֹר.

עַל כֵּן בְּיָמִים הָאֵלֶּה

נִשְׁבְּרָה קְלַפְתָּךְ זֹו עַד תֵּם

בְּעֶשֶׂר דְּרָכִים שֶׁל פְּלֵא

שְׁבָאוֹ עֲלֶיךָ פְתָאָם.

בְּלִיל זֶה אֶת שְׁבָה וְנִזְכַּרְתָּ.

לְחֶכְם, לְרָשָׁע וְלַתֵּם

יִסְפָּר עַל לֵילוֹת עֲשָׂרַת

וְרֵאוֹנוֹ לָהֶם לֵיל הַדָּם.

נתן אלתרמן

ב-29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל; העצרת תבעה מאת תושבי ארץ ישראל לאחוז בעצמם בכל הצעדים הנדרשים מצידם הם לביצוע ההחלטה. הכרה זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אינה ניתנת להפקעה.

זוהי זכותו הטבעית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עומד ברשות עצמו במדינתו הריבונית. לפיכך נתכנסנו, אנו חברי מועצת העם, נציגי הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל, ובתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד החלטת עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהחל מרגע סיום המנדט, הלילה, אור ליום שבת ו' אייר תש"ח, 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנבחרים והסדירים של המדינה בהתאם לחוקה שתקבע על ידי האספה המכוננת הנבחרת לא יאוחר מ-1 באוקטובר 1948 - תפעל מועצת העם כמועצת מדינה זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מנהלת העם, יהווה את הממשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תיקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות; תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה; תהא מושתתה על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל; תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות; ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות. מדינת ישראל תהא מוכנה לשתף פעולה עם המוסדות והנציגים של האומות המאוחדות בהגשמת החלטת העצרת מיום 29 בנובמבר 1947 ותפעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלמותה.

*צקרונות מדינת ישראל הכריזת כמלוכה הפתח המדינה, וכף אדס חייב לשננס ולחרות
אותם על לוח ליבו:*

1. *החירות, הצדק והשלום - לאור חזונם של נביאי ישראל*
2. *שוויון זכויות חברתי ופוליטי לכל הקבוצות, גזע ומין*
3. *חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות*
4. *שמירה על המקומות הקדושים לכל הדתות*
5. *נאמנות לצקרונות מדינת האו"ם ושיתוף פעולה עם מוסדות האו"ם*
6. *קיומו של גלויות*
7. *פיתוח הארץ לטובת כל תושביה*

כמה מעלות טובות למקום עלינו!

- אלו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים, דיינו.
- אלו עשה בהם שפטים, ולא עשה באלהיהם, דיינו.
- אלו עשה באלהיהם, ולא הרג את בכוריהם, דיינו.
- אלו הרג את בכוריהם ולא נתן לנו את ממונם, דיינו.
- אלו נתן לנו את ממונם ולא קרע לנו את הידים, דיינו.
- אלו קרע לנו את הידים ולא העבירנו בתוכו בחרבה, דיינו.
- אלו העבירנו בתוכו בחרבה ולא שקע צרנו בתוכו, דיינו.
- אלו שקע צרנו בתוכו ולא ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה, דיינו.
- אלו ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה ולא האכילנו את המן, דיינו.
- אלו האכילנו את המן ולא נתן לנו את השבת, דיינו.
- אלו נתן לנו את השבת, ולא קרבנו לפני הר סיני, דיינו.
- אלו קרבנו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה, דיינו.
- אלו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל, דיינו.
- אלו הכניסנו לארץ ישראל ולא בנה לנו את בית הבחירה, דיינו.

על אחת, כמה וכמה, טובה כפולה ומכפלת למקום עלינו: שהוציאנו ממצרים, ועשה בהם שפטים, ועשה באלהיהם, והרג את בכוריהם, ונתן לנו את ממונם, וקרע לנו את הידים, והעבירנו בתוכו בחרבה, ושקע צרנו בתוכו, וספק צרכנו במדבר ארבעים שנה, והאכילנו את המן, ונתן לנו את השבת, וקרבנו לפני הר סיני, ונתן לנו את התורה, והכניסנו לארץ ישראל, ובנה לנו את בית הבחירה לכפר על כל עונותינו.

רבן גמליאל היה אומר: כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח, לא נצא ידי חובתו, ואלו הן: פסח, מצה, ומרור.

יזהר שלא להגביה את הזרוע.

פסח שהיו אבותינו אוכלים בזמן שבית המקדש היה קיים, על שום מה? על שום שפסח הקדוש ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים, שנאמר: ונאמרתם זבח פסח הוא ליי, אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים, ואת בתינו הציל, ויקד העם וישתחוו.

מראה את המצות למסבים ואומר:

מצה זו שאנו אוכלים, על שום מה? על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא, וגאלם, שנאמר: ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגת מצות, כי לא חמץ, כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתממה, וגם צדה לא עשו להם.

מראה את המרור למסבים ואומר:

מרור זה שאנו אוכלים, על שום מה? על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים, שנאמר: וימררו את חיהם בעבדה קשה, בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך.

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים, שנאמר: והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים. לא את אבותינו בלבד גאל הקדוש ברוך הוא, אלא אף אותנו גאל עמם, שנאמר: ואתנו הוציא משם, למען הביא אתנו, לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותנו.

אנו קוראים לאומות המאוחדות לתת יד לעם היהודי בבניין מדינתו ולקבל את מדינת ישראל לתוך משפחת העמים.

אנו קוראים - גם בתוך התקפת הדמים הנערכת עלינו זה חודשים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על שלום וליטול חלקם בבניין המדינה על יסוד אזרחות מלאה ושווה ועל יסוד נציגות מתאימה בכל מוסדותיה, הזמניים והקבועים.

אנו מושיטים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן, וקוראים להם לשיתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי העצמאי בארצו. מדינת ישראל מוכנה לתרום חלקה במאמץ משותף לקדמת המזרח התיכון כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להתלכד סביב היישוב בעלייה ובבניין ולעמוד לימינו במערכה הגדולה על הגשמת שאיפת הדורות לגאולת ישראל.

בשנת 2023 נפרט החוזה המנוסח במאילת הצמאות בין הרשות המבצעת והמחוקקת
לבין אזרחי המדינה, ונצעה ניסיון לחסל את הרשות השופטת ובכך לקבור את
הדמוקרטיה הישראלית. ניסיון זה נתקל בהתנגדות ציקשת של אזרחים אוהבי המדינה
שיזאו להגן על הדמוקרטיה. מי ייתן שהחוזה ההיסטורי של מאילת הצמאות יכתב
מחדש. הקרה לא תט ולא נשלט, אק האיצה הצת לנסות לאחות את הקרצית, לאסוף
כוחות ולקוות לטוב.

אחרי כל מלחמה

מישהו חייב לנקות.

סדר כלשהו

הרי לא יתרחש מעצמו.

מישהו חייב להדף את עיי הקרבות

אל צדי הדרך,ים,

כדי שיוכלו לעבר בהן

עגלות מלאות מתים.

מישהו חייב לבוסס

בטיט ובאפר,

בקפיצי ספות,

שברי זכוכית

וסמרטוטים מדממים.

מישהו חיב לגרר קורה

כדי לתמוך בקיר,

להתקין זכוכית בחלון

ולקבע דלת על צידיה.

ויסלבה שימבורסקה (מפולנית: רפי וייכרט)

מההגדה:

מגביהים את הכוס עד הלוייה (ויש המגביהים עד גאל ישראל).

לפיכך אנחנו חגיבים להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומם, להדר, לברך, לעלה ולקלט למי שעשה
לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו: הוציאנו מעבדות לחרות מיגון לשמחה, ומאבל ליום טוב,
ומאפלה לאור גדול, ומשעבוד לגאולה. ונאמר לפניו יש שאין אומרים שירה חדשה): הללוייה.
הללוייה הללו עבדי ה', הללו את שם ה'. יהי שם ה' מברך מעתה ועד עולם. ממזרח שקמש עד מבואו
מהלל שם ה'. רם על כל גוים ה', על השמים כבודו. מי כיי אלהינו המגביהי לשבת, המשפילי
לראות בשמים ובארץ? מקימי מעפר דל, מאשפת גרים אביון, להושיבי עם נדיבים, עם נדיבי עמו.
מושיבי עקרת הבית, אם הבנים שמחה. הללוייה.

בצאת ישראל ממצרים, בית יעקב מעם לעז, היתה יהודה לקדשו, ישראל ממשלותינו. הים ראה
וניס, הירדן יסב לאחור. ההרים רקדו כאילים, גבעות - כבגי צאן. מה לך הים כי תנוס, הירדן -
תסב לאחור, ההרים - תרקדו כאילים, גבעות - כבגי צאן. מלפני אדון חולי ארץ, מלפני אלוה
יעקב. ההפכי הצור - אגם מים, חלמיש - למעינו מים.

מגביהים את הכוס עד גאל ישראל.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים, והגיענו ללילה הזה
לאכל בו מצה ומרור. כן יי אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים
לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך. ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר
יגיע דמם על קיר מזבחת לרצון, ונודה לך שיר חדש על גאלתנו ועל פדות נפשנו. ברוך אתה יי גאל
ישראל.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.

שׁוֹתִין אֶת הַכּוֹס בְּהַסְבָּת שְׁמַאל.

רְחֻצָּה

נוֹטְלִים אֶת הַיַּדִּים וּמְבָרְכִים

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם.

מוֹצֵיא, מִצָּה

יְקַח הַמִּצְוֹת בְּסֵדֶר שֶׁהֵנִיחַן, הַפְּרוּסָה בֵּין שְׁתֵּי הַשְּׁלֻמוֹת, וַיֹּאחֲזֵ שְׁלֹשֶׁתוֹ בְּיָדוֹ וַיְבָרֵךְ "הַמוֹצֵיא",
יִנִּיחַ מִיָּדוֹ אֶת הַתַּחְתּוֹנָה וַיְבָרֵךְ "עַל אֲכִילַת מִצָּה" עַל הַשְּׁלֵמָה וְהַפְּרוּסָה. אַחֵר כֶּךָ יִבְצַע כְּזֵית מִן
הָעֵלְיוֹנָה הַשְּׁלֵמָה וְכֵזֵית שְׁנֵי מִן הַפְּרוּסָה וַיִּטְבֹּלֶם בְּמַלַּח, וַיֹּאכַל בְּהַסְבָּה שְׁנֵי הַזֵּיתִים
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצֵיא לָחֶם מִן הָאָרֶץ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מִצָּה.

מְרוֹר

כָּל אֶחָד מֵהַמְסַבִּים לוֹקַח כְּזֵית מְרוֹר וּמִטְבֹּלוֹ בְּחִרוֹסֶת, חוֹזֵר וּמְנַעֵר הַחִרוֹסֶת, מְבָרֵךְ וְאוֹכֵל בְּלִי
הַסְבָּה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מְרוֹר.

כּוֹרֵךְ

כָּל אֶחָד מֵהַמְסַבִּים לוֹקַח כְּזֵית מִן הַמִּצָּה הַשְּׁלִישִׁית עִם כְּזֵית מְרוֹר וְכוֹרְכִים יַחַד, אוֹכְלִים בְּהַסְבָּה
וּבְלִי בְּרֻכָּה. לְפָנָי אֲכָלוּ אוֹמֵר. זִכָּר לְמַקְדָּשׁ כְּהִלֵּל. כֵּן עָשָׂה הַלֵּל בְּזִמְנוֹ שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קָדִים: הָיָה
כוֹרֵךְ פֶּסַח מִצָּה וּמְרוֹר וְאוֹכֵל בְּיַחַד, לְקַיֵּם מֵה שֶׁנֶּאֱמַר: עַל מִצְוֹת וּמְרִירִים יֹאכְלֵהוּ.

אין לי ארץ אחרת

גם אם אדמתי בוערת

רק מילה בעברית חודרת

אל עורקי, אל נשמתי

בגוף כואב, בלב רעב

כאן הוא ביתי

לא אשתוק, כי ארצי

שינתה את פניה

לא אוותר לה,

אזכיר לה,

ואשיר כאן באוזניה

עד שתפקח את עיניה

אהוד מנור

מההגדה:

שיר המעלות בשוב יי את שיבת ציון היינו כחלמים. אז ימלא שחוק פינו ולשונונו רנה אז יאמרו בגוים הגדיל יי לעשות עם אלה. הגדיל יי לעשות עמנו היינו שמחים. שובה יי את שביתנו כפאפיקים בנגב. הזרעים בדמעה ברנה יקצרו. הלוד ילך ובכה נשא משך הזרע בא גבוא ברנה נשא אלמתיו.

(תהלים קכו)

שלחן עורך

אוכלים ושותים הסעודה הערוכה ונוהגים לאכול תחלה ביצים מבשלות. ולא יאכל יותר מדי, שלא תהיה עליו אכילת אפיקומן אכילה גסה.

בתיאבון!

